

УДК 619:616.993.192.1:636.92

ОСОБЛИВОСТІ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЕЙМЕРІОЗУ КРОЛІВ

О. Г. Гаврилiна, канд. вет. наук, доцент, А. О. Колесник, магістрант
elgen@i.ua

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Еймеріози тварин поширені на всіх континентах земної кулі, у багатьох природно-кліматичних зонах, і завдають значних збитків тваринництву. Паразитування еймерій одночасно в кишечнику і печінці стає причиною глибоких функціональних порушень шлунково-кишкового каналу, дисбіозу, інтоксикації та зниження імунітету кролів. Збитки, яких завдають збудники еймеріозу, полягають не тільки в загибелі тварин, недоотриманні продукції від дорослих тварин (м'яса, хутра, приплоду), загибелі кроленят, додаткових витратах корму на одиницю приросту, вибракуванні уражених органів, затрат на проведення лікувальних заходів, але й у погіршенні якості продукції з високим ступенем мікробного обсіменіння. Разом з тим, недостатньо вивченими залишаються питання особливостей лабораторної діагностики еймеріозу кролів за змішаної форми інвазії.

Метою роботи була систематизація методичних підходів до лабораторної діагностики змішаної форми еймеріозу кролів.

Дослідження проводили на базі відділу морфологічних досліджень науково-дослідного центру біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Досліджували тварин спеціалізованих та присадибних господарств Дніпропетровської області, яких умовно поділили на три вікові групи: I група — кролі віком 30–90 дiб, II група — 90–150-добові і III група — 150–200-добові кролі. Проводили загальні клінічні, патоморфологічні, паразитологічні дослідження. Органи, що мали патоморфологічні зміни, піддавали гістологічним дослідженням за загальноприйнятими методиками.

У результаті проведених досліджень встановили, що кролі зі спеціалізованих господарств частіше уражаються еймеріозною інвазією та хворіють переважно на кишкову форму. У присадибних господарствах, навпаки, реєструється змішана форма, яка проявляється симптомами ураження кишок і печінки. Найбільш важкий перебіг еймеріозної інвазії реєстрували у кроленят 30–90-добового віку, що, на нашу думку, пов'язано з періодом відлучення від кролематки та формуванням груп молодяку. Основними клінічними проявами змішаної форми еймеріозу є діарея, гепатомегалія і метеоризм. При проведенні патоморфологічних досліджень встановили катарально-геморагічний ентероколіт з наявністю сіро-білих вузликів діаметром 0,5–1,0 мм, заповнених ооцистами еймерій, виявляли незначну гіперплазію селезінки, зернисту та жирову дистрофію печінки, нирок і міокарду. У досліджених тварин встановили паразитування 5 видів еймерій: *Eimeria stiedae*, *E. magna*, *E. media*, *E. perforans*, *E. intestinalis*. За нашими даними, найбільше поширення мали види *E. stiedae* (42 %) і *E. magna* (23 %). Найменше реєструється *E. intestinalis* (1 %). У спеціалізованих господарствах найпоширенішою (82,3 %) виявилась моноінвазія, викликана *E. stiedae* (31,0 %) та *E. magna* (20,8 %). У присадибних господарствах переважала змішана еймеріозна інвазія (60 %) чотирьох видів еймерій (31,9 %): *E. stiedae*, *E. magna*, *E. media*, *E. perforans*.

Отже, пік інвазованості еймеріозною інвазією в умовах спеціалізованих і присадибних господарств реєстрували у кролів 30–90-добового віку з екстенсивністю інвазії 60–80 %. У подальшому, в 150–200-добовому віці виявляється вірогідне зниження екстенсивності інвазії майже до 18–22 %. У досліджених кролематок еймеріоз перебігав латентно з інтенсивністю інвазії, характерною для паразитоносійства.